

Від «практичного поля» Уманського училища землеробства і садівництва – до дослідного поля навчально-науково-виробничого відділу Уманського національного університету садівництва

Дослідні ділянки, згодом – практичне поле, практичне господарство, навчально-дослідне господарство, а нині – дослідне поле навчально-науково-виробничого відділу Уманського НУС були в навчальному закладі завжди, проте створення «практичного поля», як важливого структурного підрозділу Училища, відбулося у 1868р. Це було пов'язано з реорганізацією Головного училища садівництва в Уманське училище землеробства і садівництва, у зв'язку з чим виникла гостра потреба у створенні бази для практичної підготовки спеціалістів-рільників.

У 1875р. практичне поле було перейменовано в практичне господарство. У цей час у практичному господарстві запроваджуються сівозміни та розпочинається вирощування нових культур.

У 1894р. практичне господарство нараховувало 150 десятин землі, з них 44 десятини 2100 квадратних сажнів орних земель з 4, 5 і 8-пільними сівозмінами.

На початку ХХ століття навчально-дослідне поле входило до складу ферми й мало 166га 600 квадратних сажнів орних земель з одинадцятипільною сівозміною.

У післяреволюційний період відбувається поступове відновлення занедбаного господарства. У 1924 р. з полів ферми виділяється 56 десятин під «Уманську Дослідну Станцію». До кінця 30-х років створюється навчально-дослідне господарство. У цей період висіваються та досліджуються такі сорти сільськогосподарських культур: пшениця озима – Кооператорка; жито озиме – Петкуське; овес – 053 Верхняцький; просо – Блажнове, квасоля – Мічіган; кукурудза – Мінезота; буряки кормові – Еккендорфські; морква – Біла зеленоголова; вика – Сіра та ін.

Професор С. М. Бугай і доцент Л. А. Головцов оглядають рослини сорту кукурудзи
Уманська 19

Під час війни (1941-1944рр.) навчально-дослідне господарство інституту було зруйноване, тому після звільнення Умані (1944р.) ухвалюється рішення про об'єднання ферми, пасіки,

садово-городнього господарства, садків, плодового і декоративного розсадників, дослідних та інших земель в єдине навчально-дослідне господарство з трьома відділеннями. Станом на 1950р. загальна площа земельних угідь господарства склала 1386,5 га, у тому числі 583,7га орних земель. У цей час в інституті активно виконуються дослідження з удосконалення обробітку ґрунту під пшеницю озиму за різних попередників, вивчається агротехніка та створюються нові гібридні форми кукурудзи, виконуються дослідження ущільнених та змішаних посівів кукурудзи з гарбузовими та бобовими культурами, вивчається питання розташування кукурудзи в буряково-зерновій сівоzmіні, ведуться дослідження з вивчення схем розміщення рослин буряку цукрового з метою максимальної механізації вирощування культури, закладаються досліди з бактеріальними препаратами і мікроелементами на різних сільськогосподарських культурах. Досліди виконуються з такими сортами с.-г. культур: пшениця озима – Лютесценс 17, Українка; жито озиме – Високобілкове; ячмінь – Верхнячський 8; овес – Верхнячський 33; гречка – Богатир 6; кукурудза – Воронежська 76, Харківська 23, ВІР-42; картопля – Сіянець-328, Сіянець-419 й іншими культурами та сортами. У 1964р. навчально-дослідне господарство інституту та елітно-насінницьке господарство «Родниківка» були об'єднані в єдине навчально-дослідне елітно-насінницьке господарство «Родниківка». У цей же рік на землях старого уманського навчального господарства на площі 120га закладається нове дослідне поле, де кафедри загального землеробства, агрохімії і ґрунтознавства, рослинництва, біології, захисту і карантину рослин виконують закладання дослідів з проведення актуальних досліджень.

Нині дослідне поле входить до складу навчально-науково-виробничого відділу. Воно слугує науково-практичною базою для викладачів, аспірантів, докторантів і студентів. В умовах поля закладені багаторічні стаціонарні досліди з визначення оптимальних систем удобрення сільськогосподарських культур у польових сівоzmінах, вивчаються і впроваджуються нові технології обробітку ґрунту різних сільськогосподарських культур за різних попередників вирощування тощо, розробляються фізіологічні та мікробіологічні основи застосування біологічно активних речовин, створюються ресурсоощадні технології вирощування сільськогосподарських культур, вивчаються нові сорти та розробляються новітні технології їх вирощування, досліджуються системи захисту польових культур від комплексу шкідливих організмів.

Щорічно в умовах дослідного поля виконується закладання більше 20 дослідів аспірантських та докторських робіт, більше 100 дослідів студентських наукових робіт.

Селекційна робота на дослідному полі ННВВ

Дослідне поле слугує базою практичної підготовки студентів, де вони мають можливість, починаючи від підготовки ґрунту, посіву, догляду за посівами і до збирання врожаю,

навчитися виконанню основних технологічних операцій, закріпити та освоїти основні методики виконання польових досліджень й багато іншого.

Відбирання студентами снопових зразків зернових культур

Більшість дослідів, що виконуються в умовах дослідного поля, є довготривалими та унікальними не тільки в Україні. Тому на базі дослідного поля щорічно проходять Міжнародні та Всеукраїнські конференції, симпозиуми, наради, відбувається знайомство з дослідями міжнародних делегацій та науковців з навчальних закладів і наукових установ багатьох країн світу.

У рамках [Дня поля Уманського національного університету садівництва](#) щорічно проходить традиційний огляд дослідів кафедр, які виконують фундаментальні та прикладні дослідження агрономічного, природничого, екологічного спрямування в умовах дослідного поля навчально-науково-виробничого відділу УНУС.

На огляді-конкурсі на кращий структурний підрозділ "Дослідне поле" серед аграрних ВНЗ III-IV рівнів акредитації, який проводило Міністерство аграрної політики та продовольства України, УНУС посів перше місце і нагороджений дипломом. Це гідна відзнака високої культури ведення наукових досліджень та невтомної праці багатьох поколінь науковців, чий дослідження виконувались та продовжують втілюватись на дослідних ділянках дослідного поля навчально-науково-виробничого відділу УНУС.

*Проректор з наукової та інноваційної діяльності
доктор с.-г. наук, професор Віктор КАРПЕНКО*